

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

1(2)

2019-11-19

407-7922-2019

Vattenfall Eldistribution AB
Att: WSP Environmental, Ida
Johansson
E-post: @wsp.com

Planhandläggare

@lansstyrelsen.se

Beslut om betydande miljöpåverkan gällande nätkoncession för linje för två 70 kV markkablar mellan Husbyborg och Råby stolpe nr 10 och mellan Husbyborg och station Gränby, Uppsala kommun, Uppsala län

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 6 kap. 26 § Miljöbalken (MB), att förlängningen av nätkoncession för linje för två befintliga parallella 70 kV markkablar mellan Husbyborg och Råby stolpe nr 10 och mellan Husbyborg och station Gränby, Uppsala kommun, Uppsala län, *inte kan* antas medföra betydande miljöpåverkan i miljöbalkens mening.

Detta beslut får enligt miljöbalken 6 kap. 27 § MB inte överklagas

Redogörelse för ärendet

Vattenfall Eldistribution AB, nedan benämnt Vattenfall, har genom WSP Sverige, begärt att Länsstyrelsen ska besluta om nätkoncession för linje för två befintliga parallella 70 kV markkablar mellan Husbyborg och Råby stolpe nr 10 och mellan Husbyborg och station Gränby, Uppsala kommun, kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Syftet med ärendet är att förlänga tillstånd för nätkoncession för linje. Sökanden har 2010 ansökt om förlängd nätkoncession för linje för två parallella markkablar mellan Husbyborg och station i Gränby samt mellan Husbyborg och Råby Stolpe nr 10. Markkablarna är ca 4 respektive 5,6 km långa. De aktuella sträckningarna byggdes år 2005. Den 23 mars 2017 begärde Energimarknadsinspektionen (Ei) att ansökan skulle kompletteras enligt diarienummer 2017-100754.

Vattenfall uppger att ledningarna utgör en viktig del i regionnätet och försörjer ett stort område underliggande nät, samt har betydelse för en fungerande elförsörjning till flera större samhällen samt landsbygd.

Underlag för Länsstyrelsens beslut är samrådsunderlag samrådsredogörelse inkommen till Länsstyrelsen den 29 oktober 2019. Länsstyrelsen har lämnat synpunkter under samrådet med yttrande dnr. 407-5359-2019, daterat den 25 oktober 2019.

Motivering

Samråd om ledningen har hållits efter den 1 januari 2018. Länsstyrelsen tillämpar därför de nya reglerna om miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivningar.

Länsstyrelsen har i beslut om betydande miljöpåverkan i enlighet med 6 kap. 26 § MB tagit hänsyn till:

1. verksamhetens eller åtgärdens utmärkande egenskaper
2. verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, och
3. de möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper.

Markkablarna är befintliga 70 kV-ledningar och utnyttjar befintlig ledningsgata, dvs. ingen ny mark eller vattenområden tas i anspråk. Ingen förändring av ledningarna ska ske och ingen ny barriär skapas i landskapet. Inga nya miljöeffekter förväntas uppstå. Länsstyrelsen bedömer därför, utifrån ovanstående kriterier, att projektet som helhet inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan enligt 6 kap. 26 § MB. Länsstyrelsen har dock i samråd belyst frågor som behöver finnas med vid framtagande av en liten MKB, se Länsstyrelsen samrådsyttrande med dnr. 407-5359-2019, daterat den 25 oktober 2019.

Deltagare

Chef plan- och bostadsenheten har beslutat i detta ärende.
Planhandläggare har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också miljöskyddshandläggare , handläggare kulturmiljö och fornlämningsfrågor , handläggare vatten- och naturtillsyn , handläggare vattenskydd samt naturvårdshandläggare medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilaga

407-5359-19 Samråd nätkoncession, Uppsala, Uppsala kommun, Länsstyrelsens samrådsyttrande, daterat 2019-10-25

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kopia till

Uppsala kommun, Stadsbyggnadsförvaltningen, stadsbyggnadsforvaltningen@ uppsala.se

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Yttrande

1(6)

2019-10-25

407-5359-2019

Vattenfall Eldistribution AB
Att: WSP Environmental,

E-post: @wsp.com

Planhandläggare

@lansstyrelsen.se

Samråd enligt 6 kap. 23–25 § miljöbalken avseende ny nätkoncession för 132 kV-ledning mellan Råby stolpe nr 10 – Brillinge och Husbyborg – Råby stolpe nr 10 samt Husbyborg – Station Gränby, Uppsala kommun, Uppsala län

Redogörelse för ärendet

Vattenfall Eldistribution AB, nedan Vattenfall, har begärt skriftligt undersökningssamråd enligt 6 kap. 23-25 §§ miljöbalken för att kunna upprätta den MKB som krävs enligt miljöbalken och ellagen.

Samrådet gäller:

- Tre parallella befintliga 70 kV luftledningar mellan Råby stolpe nr 10 och Brillinge samt,
- Två befintliga 70 kV markkablar mellan Husbyborg och Råby stolpe nr 10 och mellan Husbyborg och station Gränby.

Syftet med ärendet är förlänga tillstånd för nätkoncession för linje. Vattenfall uppger att ledningarna utgör en viktig del i regionnätet och försörjer ett stort område underliggande nät, samt har betydelse för en fungerande elförsörjning till flera större samhällen samt landsbygd.

Nätägaren har genom WSP Environmental översänt samrådshandling, för undersökningssamråd som även uppfyller kraven för avgränsningssamråd, enligt 6 kap. 23–25 §§ MB för att kunna upprätta den MKB som krävs enligt miljöbalken och ellagen. MKB:n ska ingå i ansökan om koncession för linje.

När undersökningssamrådet är avslutat ska Vattenfall lämna samrådsredogörelsen till länsstyrelsen. Länsstyrelsen beslutar sedan om projektet kan medföra betydande miljöpåverkan. Om så är fallet ska en specifik miljöbedömning göras.

Länsstyrelsens synpunkter

Stråkalternativ och förordat stråk

Vattenfall har endast skickat befintlig sträckning på samråd. Alternativa lokaliseringar, som ska finnas med om ärendet kan antas ha betydande miljöpåverkan saknas.

POSTADRESS 751 86 UPPSALA GATUADRESS Bäckens gränd 17

TELEFON 010-22 33 000 FAX 010-22 33 010

E-POST uppsala@lansstyrelsen.se WEBBPLATS www.lansstyrelsen.se/upsala

2019-10-25

407-5359-2019

Länsstyrelsen vill uppmärksamma Vattenfall på att alternativa lokaliseringar kan krävas i de fall där det uppstått nya intressen sedan tillstånd för nätkoncessionen senast prövades samt att det alltid krävs då alternativet innebär en betydande miljöpåverkan.

Riksintresse

Riksintresse totalförsvaret

Ledningarna sträcker sig genom riksintresse för totalförsvaret. FM MSA-område, FM Område med särskilt behov av hinderfrihet (Arlanda och Håtuna), FM påverkansområde för buller eller annan risk samt stoppområde för höga objekt (Uppsala övningsflygplats).

Försvarmakten vill ha alla kablar och ledningar inom Försvarmaktens utpekade riksintressen/områden av betydelse med tillhörande påverkansområden för buller eller annan risk samt inom påverkansområden övrigt (Ö-områden) på remiss.

Försvarmakten vill även ha alla ledningar som är höga objekt på remiss, dvs. ledningar som är högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse alternativt högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse. Med sammanhållen bebyggelse avses de områden som utgör tätort på Lantmäteriets översiktskarta i skala 1:250 000.

Samråd ska ske med Försvarmakten.

Riksintresse kulturmiljö och fornlämningar

Luftledningen (Råby Stolpe nr 10 – Brillinge) sträcker sig inom riksintresse för kulturmiljövård, C 36 Vaksala. Riksintresset motiveras av omfattande fornlämningsmiljöer från bronsålder och äldre järnålder med kontinuitet framåt och av sockencentrum med kyrkomiljö. Riksintressets karaktäriseras av ett öppet odlingslandskap med moränhöjder och skogspartier som fond. Vaksala kyrkohöjd utgör ett dominerande inslag i landskapsbilden. Landskapselementen är strukturer som är avgörande för riksintressets läsbarhet och för förståelsen av fornlämningarnas och kulturmiljöernas sammanhang.

Luftledningen, mellan Råby stolpe nr 10 och Brillinge, utgör ett linjelement i landskapet som kan ha en negativ påverkan på landskapsbilden. Ur riksintressesympunkt hade en markkabel varit att föredra.

Markkablarna (Husbyborg – station Gränby och Husbyborg – Råby stolpe nr 10) sträcker sig genom tre riksintresseområden för kulturmiljö, C30 Gamla Uppsala samt Fyrisåns och Björklingeåns dalgångar, C36 Vaksala, samt C40A Uppsala stad. Markkablarna bedöms inte ha någon större negativ inverkan på landskapsbilden och därmed inte på riksintressets kulturhistoriska värden. De fornlämningar som berörs av markkablarna bedöms inte påverkas negativt av fortsatt bruk. Den skada markkablarna kan ha förorsakat fornlämningarna är till största del redan skedd då ledningarna anlades. I samband med drift och underhåll kan dock fornlämningar fortsatt beröras. Om markarbeten måste utföras inom 50 meter från fornlämning krävs tillstånd från länsstyrelsen.

2019-10-25

407-5359-2019

Riksintresse kommunikationer

Luftledningen går igenom flyghinder influensområde för Uppsala-Ärna flygplats. Luftfartsverket och Trafikverket skall alltid remitteras för åtgärder som är högre än 20 meter inom område för riksintresset kommunikationer flygplats.

Markkabeln korsar även riksintresse väg E4. Samråd med Trafikverket krävs.

Hälsa och säkerhet

Elektromagnetiska fält

Det är positivt att magnetfältsberäkningar kommer att göras för de aktuella ledningssträckningarna. Länsstyrelsen vill uppmärksamma Vattenfall på att beräkningarna bör utgå ifrån Svenska Kraftnäts magnetsfältspolicy, som förespråkar att ett magnetfält inte ska överstiga 0,4 mikrottesla där människor varaktigt vistas.

I det fortsatta arbetet ska miljökonsekvensbeskrivningen redogöra för de nivåer av elektromagnetisk strålning som kan uppstå för närboende och vilka åtgärder man avser att vidta för att 0,4 mikrottesla inte ska överstigas.

Förorenad mark

Markkabeln är på flera platser förlagd nära potentiellt förorenade områden bla Mk:s bil & motor A i väster, en nedlagd deponi norr om Runebergsgatan samt en nedlagd deponi vid Österleden-Råbyvägen. En potentiell källa till PFAS-förorening som bör beaktas är att det har lagts upp massor från tidigare brandövningsplats vid Ärna längs med Bårbyleden. Exakt var massorna har lagts ut är dock inte känt i dagsläget.

Vid kommande underhållsarbeten av ledning måste Vattenfall ta hänsyn till potentiella föroreningar, även om områdena inte är riskklassade eller om områdena är kända men inte finns i Länsstyrelsens EBH-databas.

Vattenfall måste även ta hänsyn till att potentiella förorenade områden ligger inom eller i anslutning till vattenskyddsområde för Uppsala Stad. Hänsynen till dessa potentiella områden kan innebära att det krävs sanering inför underhåll av markkabel. Se mer under rubrik Vattenskyddsområde.

Vattenskyddsområde

Markkabeln sträcker sig genom primär och sekundärzon för vattenskyddsområde för Uppsala- och Vattholmaåsarna samt Galgbacken.

Inom den primära zonen för vattenskyddsområdet råder det stor omfattning av försiktighetsåtgärder vid underhåll. Om arbeten inom denna zon kommer närmare än tre meter från grundvattenytan (högsta uppmätta, dvs tryckytan) krävs en dispens som ansöks hos Länsstyrelsen. Utmed väg 55 (Råbyleden) som utgör sträckningen för ledningar kan det i dike finnas skydd som inte får grävas igenom. Detta skydd kan finnas

på plats för att petroleum eller kemikalier inte ska kunna infiltrera till grundvattnet. Detta trots att leror är dominerande i området.

Generellt inom vattenskyddsområden ska sökande kontrollera om de markarbeten som planeras omfattas av en ansökan om dispens från vattenskyddsföreskrifter hos Länsstyrelsen. Vid de tillfällen en dispens inte behöver sökas bör sökande/utförare ändå förhålla sig till följande:

- Samtliga som arbetar på platsen är informerad om vattenskyddsområdet och dess syfte.
- Hantering och lagring av petroleumprodukter och kemikalier ska ske så att hela dess volym vid läckage hindras att tränga ner i marken.
- Absorberande material för sanering ska finnas i varje maskin eller i dess absoluta närhet. Spill omhändertas omedelbart.
- Tanknings- och uppställningsplatser för entreprenadmaskiner ska anläggas så att eventuellt spill och läckage förhindras att nå grundvattnet. Spillskydd nyttjas vid tankning
- Betonggjutning inom vattenskyddsområde bör ske med tätduk för att förhindra obrunnen betong att förorena grundvattnet.
- Vid misstanke om spill eller påträffande av föroreningar ska detta omedelbart anmälas till kommunens, Miljönämnd.

Naturmiljö

Angående de två befintliga 70 kV (nominell spänning) markkablar mellan Husbyborg – Station Gränby Husbyborg – Råby stolpe nr 10 har Länsstyrelsen följande synpunkter.

I underlaget anges att det inte finns några fridlysta arter inrapporterade i markkablar i närhet de senaste 5 åren. Detta stämmer inte överens med Länsstyrelsens underlagsmaterial. Länsstyrelsen anser dessutom att sökningen på fynd endast de senaste 5 åren är för snäv.

Två områden som ingår i länets naturvårdsprogram berörs Tallhage vid Nyby (80.157) samt Galgbacken (80.156) vilket inte framgår av underlaget.

Länsstyrelsen anser att följande naturmiljöfrågor och behovet av hänsyn ska belysas vid framtagande av MKB/liten MKB:

- Fridlysta och rödlistade arter samt områden med naturvärden kan beröras av schaktarbete vid exempelvis underhåll eller ombyggnation. Vid Röbo, finns bland annat backsippa, fridlyst enligt 8§ artskyddsförordningen, inrapporterad i artportalen. Även i området mellan Nyby och E4:an finns flera grova träd och rödlistade arter registrerade.
- Strandskydd, som råder längs Fyrisån.
- Objekt skyddade enligt det generella biotopskyddet i 7 kap 11 § miljöbalken kan finnas längs sträckan vilket ska framgå av kommande MKB/ liten MKB.

2019-10-25

407-5359-2019

Gällande sträckningen Råby stolpe nr 10 och Brillinge, har Länsstyrelsen följande ~~inga~~ synpunkter vad gäller naturmiljö.

- Objekt skyddade enligt det generella biotopskyddet i 7 kap 11 § miljöbalken kan finnas längs sträckan vilket ska framgå av kommande MKB/ liten MKB.

Vattenverksamhet

De ledningar som ingår i nätkoncessionen är befintliga. Länsstyrelsen uppfattar att aktuellt undersökningssamråd inte innefattar några nya arbeten utan de arbeten som kan komma att bli aktuella är eventuella reparationsarbeten eller arbeten i samband med avetablering.

Eventuella reparationsarbeten eller avetablering av befintliga ledningar kan innebära vattenverksamhet då ledningen korsar Fyrisån och dikesanläggningen kopplad till Råby Samnans dikningsföretag. Vattenverksamhet är i grunden en tillståndspliktig verksamhet. Vissa mindre verksamheter kan anmälas till Länsstyrelsen.

Landskapsbild

Länsstyrelsen har i andra ledningsärenden lyft fram de anpassningsåtgärder som genomfördes av Trafikverket (dåvarande Vägverket) i samråd med andra aktörer när E4 anlades öster om Uppsala. Motorvägen anlades delvis nedgrävd för att påverkan på det öppna landskapet inte skulle bli för negativ. Luftledning mellan Råby stolpe nr 10 och Brillinge kan ha en negativ påverkan på landskapsbilden i det öppna landskapet öster om E4, eftersom det är ses som ett linjeelement i landskapet och det berör riksintresseområdet för kulturmiljövården, Vaksala.

Strandskydd

Markkabeln passerar genom strandskyddat område vid Fyrisån. I höjd med markkabeln gäller generellt strandskydd med 100 meter. Vattenfall behöver redogöra och motivera vilket/vilka särskilda skäl som de åberopar, huruvida valda åtgärd strider mot strandskyddets syften samt påverkan på växt- och djurliv.

Kommunens planer

Markkabeln sträcker sig igenom tre detaljplanelagda områden, Kv Edsbro Librobäck (0380-P2008/16), Bärbyleden delen Börjegatan/Tycho hedéns väg (0380-P94/4) och Bärbyleden etapp 3, delen Röbo Till Brillinge/E4 (0380-P2004/33). Det finns även ett Strukturprogram för Librobäck, Librobäck - Börje Tull – Fyrishov 2005/20001-1.

Uppsala kommuns översiktsplan 2016, antagen 12 december 2016, gäller för del av området i öster.

Hänsyn behöver fortsättningsvis tas till de detaljplanelagda områdena samt kommunens planer för områdena.

Avgränsning av MKB

Enligt 6 kap. 35 § 2 miljöbalken ska miljökonsekvensbeskrivningen innehålla uppgifter om alternativa lösningar. Länsstyrelsen anser att Vattenfall ska beskriva konsekvenserna av alternativa lokaliseringar i MKB om ledning kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Upplysning

Länsstyrelsen beslutar om ledningen kan antas medföra betydande miljöpåverkan efter att Vattenfall har skickat en begäran om detta tillsammans med en samrådsredogörelse.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av chef för plan- och bostadsenheten med planhandläggare som föredragande. I den slutliga handläggningen har också miljöskyddshandläggare, miljöskyddshandläggare, naturvårdshandläggare, handläggare kulturmiljö samt fornlämningar samt handläggare vatten- och naturtillsyn samt handläggare vattenskydd medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kopia till:

Uppsala kommun, Stadsbyggnadsförvaltningen, stadsbyggnadsforvaltningen@ uppsala.se